

संस्कृतभारती (उत्तरतमिलनाडु)
गीताशिक्षणकेन्द्र-चतुर्थसोपानस्य प्रथम-पर्यायः
(Level 4, Semester 1)
(पुस्तकम् - गीताप्रवेशः - प्रथमभागः)

अवधि: - घण्टाद्वयम्

मकर: - प्लवसंवत्सरः ५१२३

अङ्काः 60

जनवरी - 2022

नाम / Name in English _____

(Full name with initials / surname as it should appear in the certificate)

पञ्जीकरण-सङ्ख्या (Regn. No.) _____

जङ्गमदूरवाणी सं. (Mobile No:) _____

Email id _____

वास-सङ्केतः (Res. Address with Pin Code) _____

Date of writing the exam _____

Starting time _____

Finishing Time _____

Total no. of pages (Ans. Sheets) _____

Instructions :

1. Write the answers on a long size ruled paper. Mention the details given above in the answer sheet before answering the questions. Mention the question number and write the answers only.
2. If you have the facility to take a print out of the question paper you may write your answers in the question paper.
3. Fasten your papers neatly with a tag / pin.
4. Seal your answer paper in an envelope by 12.30 pm. Before that, scan / take a photo of the answer sheet and send it to the exam co-ordinator's number.
5. Write your **Name, Reg. no., phone no. and Name of Course** on the reverse of the envelope.
6. Hand over personally your Answer sheet to the designated **Sanskrita Bharati karyakarta** on the same evening. You can also send it by **Courier / Dunzo**. Please contact your coordinator in case there is a delay in sending the paper. Those residing outside Uttara Tamilnadu should follow instructions given by your exam coordinator.
7. An oral test for 20 marks is held as part of this Examination. This test is compulsory. If this test is still pending, then please contact your teacher or exam coordinator.
8. This is NOT an open book examination. If the examiner notices that any answers have been copied, then no marks will be given for those questions. Moreover, the grade of the student will be reduced (for example, from A grade to B grade). So, please be honest with yourself in taking this examination! शुभमस्तु ॥

1) सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत ।

6

क) कुण्ठितः

ख) स्वागतम्

ग) क्षुधार्ताः

घ) मच्छिरः

ङ) पुरस्कारः

च) मनोरथः

2) सन्धिं कृत्वा सन्धिनाम लिखत ।

6

क) भौ + उकः =

ख) मुनी + एतौ =

ग) सिंहः + गर्जति =

घ) विद्वान् + लिखति =

ङ) मृद् + मयम् =

च) मुनिभिः + गम्यते =

3) रिक्तस्थानानि पूरयत ।

5

अ. “अमी”-शब्दस्य _____ प्रगृह्यसंज्ञा भवति ।

आ. प्रत्याहारस्थः अन्तिमः हलन्त्यवर्णः _____ संज्ञकः भवति ।

इ. सुप्तिङन्तानां _____ इति संज्ञा भवति ।

ई. वर्णानाम् उच्चारणकालः _____ इति उच्यते ।

उ. माहेश्वरसूत्रेषु _____ अन्तर्भावः नास्ति ।

4) एतेषु वाक्येषु कुत्र णत्वप्राप्तिः भवेत् कुत्र न इति परिशील्य शुद्धं पदं लिखत ।

4

१. ततः सर्वानि मित्रानि पठनं कर्तुम् आरब्धवन्तः ।

२. प्रवचनस्य आरम्भः प्रभाषणेन अभवत् ।

३. संस्कृतस्य शिक्षनम् अनिवार्यमिति मन्यते ज्येष्ठानां सः गणः ।

४. केन प्रकारेण कर्म आचरनीयमिति गुरुः उपदिष्टवान् ।

5) साधु उत असाधु इति निर्दिशत

4

१. तकारः अडादिभिन्नवर्णः ।

२. पदान्ते स्थितस्य नकारस्य णकारः न भवति ।

३. अट्-वर्णेषु अच्-वर्णाः भवन्ति ।

४. अनुस्वारः णत्वं बाधते ।

6) आवरणे स्थितस्य प्रयोजककर्तुः साहाय्येन णिजन्तवाक्यानि लिखत ।

5

उदा – बालकः श्लोकं पठति । (भगिनी)

भगिनी बालकं श्लोकं पाठयति ।

१. अनुजः विषयं जानाति । (अग्रजः)

२. शिष्यः नदीं पश्यति । (गुरुः)
३. वृक्षः कम्पते । (वानराः)
४. छात्राः पत्रं लिखन्ति । (अध्यापकः)
५. शिशुः अन्नं खादति । (स्नुषा)

7) यथोदाहरणम् उचित-क्त-प्रत्ययान्तरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत ।

5

उदा – _____ (पठ्) कथायाः शीर्षकं किम्?
पठितायाः कथायाः शीर्षकं किम्?

१. भवता _____ (लिख्) ग्रन्थस्य प्रतिकृतिं ददातु ।
२. _____ (उप+विश्) शिशुं दृष्ट्वा माता मोदते ।
३. _____ (आ+गम्) अतिथिभ्यः जलं देयम् ।
४. वृक्षे _____ (स्था) वानरेभ्यः बालकः बिभेति ।
५. _____ (प्र+दर्शि) शाटिकासु रक्तवर्णा शाटिका शोभते ।

8) 'सति सप्तमी' प्रयोगेण वाक्यानि योजयत ।

5

१. प्रातः सूर्यः उदितः । बालकः उत्थितवान् ।
२. गुरुवः आश्रमम् आगताः । शिष्याः तूष्णीकाः अभवन् ।
३. देवताः तुष्टाः । मनुष्याः सन्तोषेण जीवन्ति ।
४. यदा जनैः चोराः गृहीताः तदा यजमानः आगतवान् ।
५. यदा माता पत्रं पठितवती तदा सर्वे विषयं ज्ञातवन्तः ।

9) यथानिर्देशं रिक्तस्थानानि पूरयत ।

5

१. पाण्डवेषु भीमः _____ । (बलिन्-इष्टन्)
२. सीतोर्मिलयोः ऊर्मिला _____ । (युवन्-ईयसुन्)
३. द्वयोः _____ (दीर्घ-तरप्/तमप्) दण्डं ददातु ।
४. तेषु _____ (चतुर-तरप्/तमप्) बालकम् आह्वयतु ।
५. द्वयोः _____ (कृश-तरप्/तमप्) महिला का?

10) यथानिर्देशं प्रयोगं कृत्वा वाक्यानि रचयत ।

5

१. पिता - पश्यन् - बालकः - पतितवान् (सतिसप्तमी)
२. बालिका - रोटिका - खाद् (क्तप्रत्ययः)
३. युवकः - वृद्धः - उप+विश् (णिजन्तम्)
४. मधुरगीत - श्रुत - मातरः - सन्तुष्टाः - अभवन् (सतिसप्तमी)

५. नारी - सीता - गुणवत् (तरप्-तमप्)

11) मेलयत

5

१. प्रापयति	प्रयोज्यकर्ता
२. अनुजीर्णः	अतिशयार्थः
३. यः प्रेरितः	भक्षणार्थकः
४. इष्टन्	गत्यर्थकः
५. आदयति	व्याप्तवान्

12) गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरं लिखत ।

5

अध्ययनार्थं, स्वान्तःसुखार्थं, लोकोपकारार्थं वा पुस्तकानि लिख्यन्ते । एतानि श्रेष्ठानि कारणानि । अद्यत्वे तु प्रसिद्ध्यर्थं, पुरस्कारार्थं, धनप्राप्त्यर्थं चापि लिख्यन्ते इति अधमानि उदाहरणानि । श्रेष्ठैः त्रिभिः अपि कारणैः यदि किमपि लिख्येत तर्हि तस्य लेखनस्य श्रेष्ठत्वम् अधिकतरम् । तस्य लेखनवस्तु यदि ज्ञानस्वाभिमानादि-वर्धकं स्यात् तर्हि निश्चप्रचं तत् लेखनं, पुस्तकं वा श्रेष्ठतमम् । काचित् साहित्यकृतिः तस्य लेखकस्य श्रेष्ठतमा कृतिः भवति कदाचित्, या च सार्वकालिकं महत्त्वम् आवहति ।

१. पुस्तकलेखने कानि श्रेष्ठानि कारणानि ?
२. अनुच्छेदात् एकं तरप्-प्रत्ययान्तं पदं चित्वा लिखत ।
३. अनुच्छेदात् एकं पदं स्वीकृत्य तस्य णत्व-प्राप्तिं निरूपयत ।
४. कदा पुस्तकं श्रेष्ठतमं भवति?
५. अधमानि उदाहरणानि – सन्धिं कुरुत ।

वदतु संस्कृतम्

॥ शुभम् ॥

जयतु भारतम्